

Laidiens: **23.12.2020., Nr. 248**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2020/248.4**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 774

Rīgā 2020. gada 17. decembrī (prot. Nr. 84 26. §)

Mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Meža likuma 50. panta ceturto daļu

1. Noteikumi nosaka mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtību.
2. Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs nodarītos zaudējumus nosaka Civillikumā noteiktajā kārtībā.
3. Mežam ir nodarīti zaudējumi, ja, pārkāpjot normatīvajos aktos noteiktās meža apsaimniekošanas un izmantošanas prasības:
 - 3.1. mežaudze, kurā valdošās koku sugas vecums ir vismaz 20 gadu, ir bojāta (mežaudzes šķērslaukums ir samazināts zem minimālā šķērslaukuma vairāk nekā par 20 procentiem) vairāk nekā 0,20 hektāru lielā platībā vai – ja mežaudzē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un aizsargjoslām ir noteikti koku ciršanas ierobežojumi (turpmāk – aizsargāta mežaudze) – vairāk nekā 0,10 hektāru lielā platībā;
 - 3.2. mežaudze ir iznīcināta (mežaudzes vai tās daļas šķērslaukums vai koku skaits ir samazināts zem kritiskā šķērslaukuma vai koku skaita vairāk nekā par 20 procentiem) vairāk nekā 0,20 hektāru lielā platībā vai vairāk nekā 0,10 hektāru lielā platībā aizsargātā mežaudzē;
 - 3.3. vairāk nekā par 10 procentiem ir pārsniegts atļautais koku ciršanas apjoms aizsargātā mežaudzē, kurā ir noteikti koku ciršanas ierobežojumi, kas atļauj izcirst tikai daļu no koksnes krājas, vai noteikts konkrēts koku nociršanas apjoms;
 - 3.4. koki ir cirsti aizsargātā mežaudzē, kurā ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība, vai faktiskās situācijas dēļ mežaudzē saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav atļauta augošu koku nociršana.
4. Šo noteikumu 3. punktā minētajās situācijās mežam nav nodarīti zaudējumi, ja:
 - 4.1. mežaudze ir sasniegusi galvenās cirtes vecumu vai galvenās cirtes vecums nav ierobežots un tās ciršanai normatīvajos aktos nav paredzēti koku ciršanas ierobežojumi;
 - 4.2. sausi un vēja gāzti koki ir cirsti mežaudzē, kurā saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav ierobežota sausu un vēja gāztu koku ciršana;
 - 4.3. koki ir cirsti zemē, kas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta kā lauksaimniecībā izmantojamā zeme.

5. Lai noteiktu mežaudzes šķērslaukumu vai koku skaitu, uzmēra pirmā stāva kokus un aprēķina mežaudzes šķērslaukumu vai koku skaitu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par koku ciršanu mežā. Ja normatīvajos aktos ir noteikta biežība, zem kuras aizliegts samazināt mežaudzes pirmā stāva biežību, kritisko šķērslaukumu aprēķina saskaņā ar normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju.

6. Ja mežaudze pēc Meža valsts reģistrā reģistrēta meža ugunsgrēka ir bojāta vai iznīcināta, mežam nodarītos zaudējumus var precizēt ne vēlāk kā piecus gadus pēc meža ugunsgrēka, ja mežam nodarītos zaudējumus nav iespējams precīzi noteikt uzreiz pēc meža ugunsgrēka.

7. Mežam nodarītos zaudējumus aprēķina meža platībai, kurā prettiesiskas darbības dēļ ir pārkāptas normatīvajos aktos noteiktās meža apsaimniekošanas un izmantošanas prasības (turpmāk – meža platība, par kuru aprēķina mežam nodarītos zaudējumus).

8. Valsts meža dienests meža platību, par kuru aprēķina mežam nodarītos zaudējumus, mēra un iezīmē dabā:

8.1. gar celmu ārējām robežām, ja ir bojāta vai iznīcināta mežaudzes daļa;

8.2. pa mežaudzes (nogabala) robežām, ja ir bojāta vai iznīcināta visa mežaudze.

9. Meža platību, par kuru aprēķina mežam nodarītos zaudējumus, uzmēra ar mērinstrumentiem, kas nodrošina vismaz 0,01 hektāra precizitāti, un nosaka ar divām zīmēm aiz komata.

10. Meža platību, par kuru aprēķina mežam nodarītos zaudējumus, nosaka šādi:

10.1. šo noteikumu 3.1. un 3.2. apakšpunktā minētajā situācijā:

10.1.1. nosaka visas mežaudzes šķērslaukumu un izvērtē, vai mežaudze ir bojāta vai iznīcināta. Ja mežaudze ir bojāta vai iznīcināta, mežam nodarītos zaudējumus aprēķina par visu mežaudzes platību;

10.1.2. ja mežaudze nav bojāta vai iznīcināta, izvērtē, vai mežaudzes daļas, kas lielākas par 0,20 hektāriem vai 0,10 hektāriem mežaudzē, kurā ir ierobežota koku ciršana, ir iznīcinātas. Mežam nodarītos zaudējumus aprēķina par to iznīcinātās mežaudzes daļas platību, kas atbilst šo noteikumu 3.2. apakšpunktā minētajiem kritērijiem;

10.2. šo noteikumu 3.3. apakšpunktā minētajā situācijā mežam nodarītos zaudējumus aprēķina par visu mežaudzes platību;

10.3. šo noteikumu 3.4. apakšpunktā minētajā situācijā, ja koki ir cirsti visā mežaudzē, mežam nodarītos zaudējumus aprēķina par visu mežaudzi. Ja koki ir cirsti mežaudzes daļā, mežam nodarītos zaudējumus aprēķina par mežaudzes daļu 0,05 hektāru un lielākā platībā. Ja koki ir patvaļīgi cirsti par 0,05 hektāriem mazākā platībā, mežam nodarītos zaudējumus aprēķina kā par iznīcinātās mežaudzes daļu 0,05 hektāru platībā.

11. Ja koki ir patvaļīgi cirsti mežaudzē īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kurā saskaņā ar šīs teritorijas aizsardzību un izmantošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem ir noteikti koku ciršanas ierobežojumi, Dabas aizsardzības pārvalde sniedz Valsts meža dienestam atzinumu par notikušo koku ciršanu un atzinumā norāda visu tai pieejamo vai mežā uzmērīto informāciju par patvaļīgās koku ciršanas vietu, tostarp mežaudzes šķērslaukumu pirms koku ciršanas un pēc koku ciršanas, kā arī platību, kurai noteikts mežaudzes šķērslaukums.

12. Vietās, kurās iznīcināta mežaudzes daļa veido kopēju laukumu ar tehnoloģisko koridoru, dabisku brauktuvi vai meža meliorācijas objektu, tehnoloģiskā koridora platību ieskaita, bet dabiskas brauktuves un meža meliorācijas objektu platību neieskaita platībā, par kuru nosaka mežam nodarītos zaudējumus.

13. Mežam nodarītos zaudējumus aprēķina, izmantojot šādu formulu: